

A 2009/2. SZÁM TARTALMA

ALMA MATER

Laczay P. Élelmiszer-higiéna, élelmiszerlánc-biztonság: feladatok és kihívások az egyetemi oktatásban / 67

LÓGYÓGYÁSZAT

Haubold, A., Gehlen, H.: Lovak thrombophlebitise és thrombosisa / 73

SZARVASMARHA

Szeredi L., Labossa T., Tenk M., Pálfi V., Rigó D., Molnár T.: *Mycoplasma bovis*, *Pasteurella multocida* és *Mannheimia haemolytica* okozta tüdőgyulladás hízóbikákban / 78

KISÁLLAT

Lipka Zs., Máthé Á.: Gyakori tünetek, ritka diagnózis: kutyák Addison-kórja. Esetismertetés / 86

Hetyei Cs., Jakab Cs., Mándoki M., Németh T.: Hétéves, hím keverék kutya scirrhusus, idült eosinophilsejtes gyomorgyulladása. Klinikopatológiai eset ismertetése / 91

Osthold, W., Wagner, R.: Kutyák és macskák külsőfül-gyulladásának kezelési stratégiája: diagnózis és gyógyszeres terápia / 100

TOXIKOLÓGIA

Szatmári I., Laczay P.: Állatgyógyszerek előfordulása és sorsa a környezetben. Áttekintés / 106

Lehel J., Déri J., Laczay P.: Madarak karbofuránmérgezése 1. Irodalmi áttekintés / 115

KEDVENCÁLLAT

Bölcsey Molnár A., Gál J., Jacsó O., Jánosi K., Adrián E.: *Foleyella furcata* (Linstow, 1889) fertőzés és *Salmonella* Uzaramo okozta, idült petefészekgyulladás importált szenegáli kaméleonban (*Chamaeleo senegalensis*). Esetismertetés / 120

LEVÉL A SZERKESZTŐSÉGHEZ

Magyar vizsla metaldehid hatóanyagú csigaölő szer okozta elhullása (Egri B.) / 72

Cardialis rhabdomyosarcoma golden retrieverben (Jakab Cs.) / 125

„Prométheuszi” májak (Csapó I.) / 126

Laczay P.:

ÉLELMISZER-HIGIÉNYIA, ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁG: FELADATOK ÉS KIHÍVÁSOK AZ EGYETEMI OKTATÁSBAN

A Magyar Zoonózis Társaság 2008. évi konferenciáján tartott előadása alapján a szerző áttekintést ad az élelmiszer-higiéncia területén az elmúlt években

bekövetkezett alapvető változásokról, feladatainak és ezzel összhangban ismeretanyagának számottevő bővüléséről, amely világszerte jelentős kihívást jelent az állatorvosképzés számára. Bemutatja a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Karán folyó élelmiszer-higiéniai oktatás jellemzőit, a kihívásoknak való megfelelés érdekében eddig megtett és a tervezett változtatásokat a tantervi program, az oktatás módszertana és annak időkerete tekintetében.

Szeredi L. – Labossa T. – Tenk M. – Pálfi V. – Rigó D. – Molnár T.:

MYCOPLASMA BOVIS, PASTEURELLA MULTOCIDA ÉS MANNHEIMIA HAEMOLYTICA OKOZTA TÜDŐGYULLADÁS HÍZÓBIKÁKBAN

Egy hízóbikelepen a hosszan tartó szállítást követő 14–30. nap között 5 bika hullott el. Két állat az antibiotikus gyógykezelés ellenére légzőszervi tünetek között, a maradék három pedig hirtelen, klinikai tünetek nélkül pusztult el. Valamennyi állatnál Pasteurellaceae-fertőzéssel szövődött, *Mycoplasma (M.) bovis* okozta tüdőgyulladást állapítottak meg. Immunhisztokémiai (IH) vizsgálattal a pasteurellák csak a kruppos és a gennyes gyulladást mutató területeken fordultak elő, míg az *M. bovis* baktériumok, az előbbieket mellett, a sajtos elhalásokban is kimutathatók voltak. IH-vizsgálattal egy esetben a tüdőben bovin respiratory syncytial virust mutattak ki, míg egy másikban a tüdőből parainfluenza-3 vírust izoláltak. *Pasteurella multocida* baktériumokat két esetben, míg *M. bovis* és *Mannheimia haemolytica*t egy-egy esetben tenyésztettek ki. Az egyéb kórokozók (bovin herpesvírus 1, bovin vírus

diarrhoea vírus, légzőszervi coronavírus, A típusú influenzavírus, chlamydiák) irányában végzett IH-vizsgálatok negatív eredményre vezettek. Tapasztalataik alapján az IH-módszer jól kiegészíti, esetenként helyettesítheti az *M. bovis* izolálását. Az eljárás jól alkalmazható azokban a Pasteurellaceae okozta fertőzésekben is, ahol kórszövetteni vizsgálattal a fertőzésre gyanút keltő kruppos, ill. gennyes tüdőgyulladás mutatkozik, de a baktériumokat az elváltozott tüdőterületből valamilyen oknál fogva nem sikerül kitenyészteni.

Lipka Zs. – Máthé Á.:

GYAKORI TÜNETEK, RITKA DIAGNÓZIS: KUTYÁK ADDISON-KÓRJA. ESETISMERTETÉS

A szerzők kutyákban egy klinikai eset kapcsán mutatják be egy ritkán előforduló endokrin betegség, az Addison-kór oktanát, diagnosztikáját és gyógykezelését. Az Addison-kór a mellékvese kéregállományának 90%-os károsodása esetén, a glükó- és mineralokortikoid hormonok hiánya következtében kialakuló, életveszélyes kórkép. A tünetek igen változatosak és általában nem specifikusak: kialakulhat Addison-krízis heveny hypovolaemiás sokk formájában, de találkozhatunk idültebb lefolyású, intermittáló jellegű, hányással-hasmenéssel, polyuriával, polydipsiával járó esetek is előfordulnak. A diagnózis felállításához legfontosabb kiegészítő vizsgálat a vér Na–K arányának meghatározása és az ACTH-stimulációs teszt. A kezelés lényege a hiányzó mellékvesekéreg-hormonok pótlása, Addison-krízis esetén emellett legfontosabb az intenzív folyadékterápia fiziológiás sóoldattal.

Hetyei Cs. – Jakab Cs. – Mándoki M. – Németh T.:

HÉTÉVES, HÍM, KEVERÉK KUTYA SCIRRHOSUS, IDÜLT, EOSINOPHILSEJTES GYOMORGYULLADÁSA. KLINIKOPATOLÓGIAI ESET ISMERTETÉSE

A szerzők egy 7 éves keverék kutya idült hányása háttérében, klinikai vizsgálatok alapján, a gyomor falán helyeződő, rosszindulatú proliferatív folyamatot feltételeztek. A műtétilag reszekált gyomorfal kórszövettani vizsgálata során scirrhusus, idült eosinophilsejtes gastritist állapítottak meg. Az állat egy hónapos műtét utáni gyógykezelést követően tünetmentessé vált. Az elváltozás kiváltó okaként a kutya sztereotip homok- és földévését tétélezték fel.

Szatmári I. – Laczay P.:

ÁLLATGYÓGYSZEREK ELŐFORDULÁSA ÉS SORSA A KÖRNYEZETBEN. ÁTTEKINTÉS

Az állatok kezelésére használt állatgyógyászati készítmények hatóanyagai, változatlan formában vagy metabolitjaik alakjában kiválasztódva, rövidebb-hosszabb időn keresztül perzisztálhatnak a környezetben, potenciálisan befolyásolva annak élővilágát. A szerzők közleményükben áttekintik az állatgyógyászati szerek környezettoxikológiai megítélésének szabályozását, majd a környezetben való előfordulásukat és sorsukat meghatározó, ill. befolyásoló tényezőket tárgyalják. Ezek közül a gyógyszerek felhasználásának

mértékét, a szervezetből történő kiválasztódás jellemzőit, a környezetbe való kijutás lehetséges módjait, a trágyaérlelés hatását, a környezetben való viselkedést, lebomlásuk, mozgásuk sajátosságait, valamint az élőlényekre kifejtett egyes hatásokat ismertetik.

Lehel J. – Déri J. – Laczay P.:

MADARAK KARBOFURÁNMÉRGEZÉSE. 1. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

A szerzők a madarak karbofurán okozta, elsődleges és másodlagos mérgezéseit ismertetik, kiemelve a lehetséges mérgezési forrásokat, a toxicitást, a mérgezés sorsát a szervezetben, a hatásmechanizmust, a klinikai tüneteket, a kórhatározást és a gyógykezelési lehetőségeket.

Bölcsey Molnár A. – Gál J. – Jacsó O. – Jánosi K. – Adrián E.:

FOLEYELLA FURCATA (LINSTOW, 1889) FERTŐZÉS ÉS SALMONELLA UZARAMO OKOZTA IDÜLT PETEFÉSZEK GYULLADÁS IMPORTÁLT SZENEGÁLI KAMÉLEONBAN (CHAMAELEO SENEGALENSIS)

A szerzők közleményükben egy az élőhelyéről befogott és importált szenegáli kaméleonban (*Chamaeleo senegalensis*) állapítottak meg petetüsző-elfajulást és mellékleletként *Foleyella furcata* fonálféreg okozta parasitosiszt. A kaméleon elváltozott petefészkéből *Salmonella* Uzaramo baktériumtörzset izoláltak.